

Er zijn nieuwe ontwikkelingen binnen het geslacht *Berberis*. Met name bij de bladkleur. Deze ontwikkelingen hebben consequenties voor het imago van de plant; *Berberis* verandert van 'plantsoenplant' langzaam maar zeker naar visueel aantrekkelijk product.

Tekst: Emiel van den Berg
Fotografie: www.visionspictures.com

Berberis is een heester die vrijwel iedereen kent. Vanwege de oersterke eigenschappen was de plant vorige eeuw geliefd in openbaar groen en als lage erfafscheiding in privétuinen. Bij de bladverliezende soorten ging het vooral om *B. thunbergii* en de roodbladige cultivar 'Atropurpurea'. Bekende bladhoudende soorten zijn *B. darwinii*, *B. stenophylla* en *B. linearifolia*. Van de familie van zuurbesachtigen, de Berberidaceae, is *Berberis* de belangrijkste en bekendste vertegenwoordiger. Het meer dan 500 soorten tellende geslacht komt over de gehele wereld voor. Van de heesters is *Mahonia* een andere vertegenwoordiger net als de kruisingsvorm *Mahoberberis*. Van de vaste planten behoort onder andere *Epimedium* tot de zuurbesachtigen. Ook *Podophyllum* is familie. Een gemeenschappelijk en eenvoudig waarneembaar kenmerk van zuurbesachtigen is de gele kleur van het hout en de wortels. Het geslacht *Berberis* heeft zuurbes als Nederlandse naam. Kenmerkend voor de zuurbes zijn de zogenaamde bladdoorns waardoor de plant juist in plantsoenen en op erfgronden lange tijd populair is geweest. De wetenschappelijke naam is een oude plantennaam van onbekende oorsprong.

ROODBLADIG

Binnen het aanbod *Berberis* is ruime keus uit zowel bladverliezende als bladhoudende soorten. Vooral bij die soorten die blad houden valt de vaak uitbundige bloei op, soms gevolgd door opvallende en meestal blauwe bessen. Bij de bladverliezers gaat het meer dan ooit om het gekleurde blad. *B. thunbergii* is daarbij de belangrijkste soort omdat het aantal cultivars van *B. thunbergii* steeds maar stijgt en de diversiteit binnen de bladkleuren alsnog toeneemt. Sommige variëteiten vertonen ook nog eens intense herfstverkleuringen. De soort *B. thunbergii* komt van oorsprong uit Japan en China en groeit uit tot een compac-

Berberis thunbergii 'Maria'

Opvallend gekleurde nieuwkomers bij *Berberis*

te, ruim 1 meter hoge en brede heester. Zowel de sterke vertakking als de grote hoeveelheid bladdoorns zorgen ervoor dat een aantal planten bij elkaar een ondoordringbare hindernis vormen. *B. thunbergii* heeft groen blad, bloeit nogal onopvallend met lichtgele bloemen in het voorjaar en heeft in het najaar koraalrode bessen en een sterke bladverkleuring. Enkele al vele jaren bekende roodbladige variëteiten zijn 'Atropurpurea' met dezelfde habitus als de soort en 'Atropurpurea Nana' die een dicht vertakte dwerggroei tot 50 centimeter hoogte heeft. 'Dart's Purple' heeft diep purperbruin loof, 'Bagatelle' ook maar komt hooguit tot 30 centimeter hoogte en 'Helmond Pillar' groeit smal zuilvormig. Een forse groeier is 'Red Chief' die een losse habitus heeft en bijna 2 meter hoog wordt.

Nieuwer is de cultivar 'Orange Dream' die een bronzen medaille won op Plantarium 2011. Deze zeer winterharde selectie heeft fijn lancetvormig blad in een bijzondere opvallende oranje tot lichtrode kleur. Met een hoogte van 50-60 cm is de plant geschikt als solitaire plant, vakbeplanting en haag. De eveneens zeer winterharde 'Red Dream' is vergelijkbaar maar heeft donkerrood tot donkerbruin blad 'Rosy Rocket' heeft een opgaande habitus tot een kleine meter. Van deze cultivar is de bladkleur zeer opvallend, het overwegend rood

heeft duidelijke witte, lichtroze en lichtrode vlekken. 'Golden Ring' is een cultivar met rood blad dat een lichte groengele rand heeft.

Een weinig voorkomende bladkleur is te vinden bij 'Orange Rocket', te omschrijven als warm oranje-rood, de kleur van baksteen. Met een opgaande groeiwijze en een trage groei blijft de plant onder de meter. De compacte bolvorm van 'Admiration' blijft onder de 50 cm hoogte. Ook deze cultivar - een kruisingsvorm tussen een rood- en een geelbladige *B. thunbergii* - heeft een bijzondere fris oranje-rode bladkleur. Elk blad heeft een smalle gele bladrand.

GEELBLADIG

Bekendste geelbladige selectie is 'Aurea' maar inmiddels zijn er meer cultivars met geel blad. 'Tiny Gold' heeft ovaal blad dat heldergeel van kleur is. Met zijn compacte groei komt de plant amper boven de 30 cm uit. De cultivar verdraagt prima zonlicht, net als de wat meer opgaande, min of meer zuilvormig groeiende 'Maria' en 'Golden Torch'. 'Golden Rocket' heeft ook een opgaande habitus tot 60 cm met heldergeel blad en 'Golden Carpet' tot slot heeft meer spreidende takken en is als bodembedekker te gebruiken. Voor alle vormen van *Berberis thunbergii* geldt overigens dat ze prima snoei verdragen.